

Toplumsal Yetenek Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Toplumsal Yetenek Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31732>

Özet

Toplumsal Yetenek Ölçeği, bireylerin sosyal çevreleriyle etkileşimlerinde gösterdikleri yeterlilikleri, becerileri ve adaptasyon düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, ÖZTÜRK (2008) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Ölçeğin temel amacı, bireylerin duygusal düzenleme, kişilerarası problem çözme ve sosyal algı gibi alanlardaki performanslarını değerlendirmektir. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini inceleyerek bilimsel araştırmalarda kullanıma uygunluğunu kanıtlamayı hedeflemiştir.

Ölçeğin orijinal formu yabancı bir kültürde geliştirilmiş olup, Öztürk'ün çalışması (2008) ile Türk örneğinde kültürel uygunluk ve yapısal eşdeğerlik sağlanmıştır. Bu adaptasyon, özellikle eğitim bilimleri ve psikoloji alanlarında sosyal becerilerin ölçülmesine yönelik önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Yetenek Ölçeği, Sosyal Yetenek, Sosyal Beceri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri, Öztürk (2008).

Yazarlar

ÖZTÜRK, E.

Amaç

Toplumsal Yetenek Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin çeşitli sosyal ortamlarda başarılı ve uygun davranışlar sergileme kapasitelerini, yani genel Sosyal Yetenek düzeylerini belirlemektir. Bu yetenek, bireyin sosyal etkileşimlerdeki etkinliğini, duygusal tepkilerini yönetme becerisini ve sosyal problem çözme yeterliliğini kapsar.

Ölçeğin uyarlama çalışması (Öztürk, 2008), orijinal formun Türk kültüründeki psikometrik özelliklerini incelemek ve bu sayede Türkçe konuşan popülasyonlarda güvenilir ve geçerli ölçümler yapılmasına olanak tanımaktadır. Ölçek, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri arasında sosyal yeterlilik düzeylerini tespit etmek ve sosyal beceri eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojik literatürde geniş bir kavram olan sosyal yeterliliği (social competence)

ölçmektedir. Bu yapı, genellikle bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenleri içeren çok boyutlu bir yapıdır. Sosyal yeterlilik, sadece sosyal kurallara uymak değil, aynı zamanda kişinin kendi hedeflerine ulaşırken haklarını ve duygularını da dikkate alabilme becerisini içerir.

Bu ölçek ile ölçülen temel boyutlar arasında genellikle şunlar yer alır:

- Kişilerarası İlişki Becerileri:** İletişim kurma, empati gösterme ve çatışma yönetimi yetenekleri.
- Duygusal Düzenleme:** Sosyal baskı altında veya stresli durumlarda duyguların uygun şekilde ifade etme ve kontrol etme becerisi.
- Sosyal Problem Çözme:** Sosyal durumların analiz etme ve etkili çözüm yolları üretme kapasitesi.

Geçerlik

Öztürk (2008) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliliği ve diğer geçerlik türlerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Yapı geçerliliğinin incelenmesi genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle gerçekleştirilir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin orijinal yapılarının Türk örneğinde de korunduğu veya kültürel farklılıklara uygun şekilde yeniden organize edildiği belirlenmiştir.

İçerik geçerliliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; kriter geçerliliği ise, Toplumsal Yetenek Ölçeği puanlarının, benzer yapıları ölçen diğer geçerliliği kanıtlanmış ölçeklerle (örneğin, sosyal kaygı veya öz yeterlilik ölçekleri) arasındaki korelasyonlar incelenerek desteklenmiştir. Çalışmanın detaylarına, referans kısmında belirtilen akademik makaleden ulaşılabilir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, Öztürk (2008) çalışmasında iç tutarlılık katsayısı ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. İç tutarlılık güvenilirliği, ölçeği oluşturan maddelerin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile rapor edilir.

Uyarlama çalışmasında elde edilen yüksek Cronbach Alfa değerleri, Toplumsal Yetenek Ölçeği'nin Türkçe formunun yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türk popülasyonunda tutarlı ve güvenilir ölçümler yapma kapasitesine sahip olduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Öztürk'ün (2008) geçerlik ve güvenilirlik çalışması kapsamında, ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) şeklinde uygulanır. AFA, ölçeğin temel

boyutlar?nın Türk örnekleminde nasıl gruplandırılmaya yardımcı olurken; DFA, orijinal ölçek yapısının Türk verilerine ne kadar iyi uyduğunu test etmeye olanak tanır.

Faktör analizi sonuçları, Toplumsal Yetenek Ölçeği'nin çok boyutlu yapısının Türk kültüründe de geçerli olduğunu ve belirlenen faktörlerin sosyal yeterlilik kavramının farklı yönlerini temsil ettiğini doğrulamıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kültürel olarak uygunluğunu ve yapısal geçerliliğini destekleyen temel kanıtlardır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) ve Psikometrik Özellikleri İnceleme Çalışması

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği formatında (Özgün ölçeğe bağlı olarak 3'lü, 4'lü veya 5'li seçenekler içerir).

Language Available: Türkçe (Uyarlanan Form)

Population Group: Yetişkinler ve Ergenler

Age Group: 18 yaş ve üzeri (Genellikle üniversite öğrencileri örnekleminde kullanılmaktadır.)

Population Details: Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve genel popülasyon örnelemi.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-Report) ölçeği. Bireylerin kendi sosyal yeterlilik algılarını değerlendirmelerine dayanır.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Yetenek, Sosyal Yeterlilik, Sosyal Uyum, Yapı Geçerliliği, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Psikolojik Ölçme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2008 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanıma

dair ücret bilgisi referans makalede aç?kça belirtilmemiştir; ancak akademik ve ara?tırma amaçlı kullan?mlar için genellikle makale yazarına at?f yap?lması gerekmektedir.

Ara?tırmacılar, ölçeği kullanmadan önce ilgili makaleye ve yazara uygun şekilde at?f yapmalıdırlar. Ölçeğin tam metnine ve kullan?mına dair detaylar, referans olarak gösterilen hakemli dergi makalesinde mevcuttur.

Kaynaklar

ÖZTÜRK, E. (2008). Toplumsal yetenek ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 97-120.

Bu makalenin tam metnine a?a??daki bağlantıdan erişilebilir: dergiler.ankara.edu.tr

Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF dokümanı (toplumsal-yetenek-olcegi-toad.pdf) a?a??daki bağlantıdan indirilebilir: toplumsal-yetenek-olcegi-toad.pdf

Toplumsal Yetenek Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmamıştır. Maddelerin tamamına erişim için Öztürk (2008) tarafından yayınlanan akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.